

“Visie op waardevolle financieringen tbv investeringen in agrarische bedrijven”

Hierover een interview met Pierre Berntsen, directeur Agrarische Bedrijven ABN AMRO.

Wie is Pierre Berntsen, waar bent u geboren, opgegroeid en welke opleidingen heeft u gevolgd?

“Ik ben geboren en getogen in Azewijn in de Achterhoek als zoon van een molenaar. Vaak was ik te vinden op de ouderlijke boerderij van mijn moeder, een gemengd bedrijf waar alle handen welkom waren. Dus een keuze voor de HAS in Den Bosch lag voor de hand. De stages in het buitenland in Frankrijk en India vond ik erg interessant. Na vervolgens enkele jaren gewerkt te hebben bij de Gezondheidsdienst voor Dieren ging ik naar de Universiteit in Wageningen voor een studie Veevoeding en Bedrijfskunde. Het molenaarsvak trok blijkbaar toch. Na een heel aantal jaren in de mengvoerdindustrie wilde ik meer weten over strategie en de financiering van agrarische bedrijven. ABN AMRO had ambities in de agrarische sector, dus dat paste goed. Inmiddels werk ik er 25 jaar en ik vind het een voorrecht om mee te denken met de ontwikkelingen in de sector en de wijze waarop wij onze klanten kunnen ondersteunen bij hun bedrijfsontwikkeling en verduurzaming. Door mijn werk voor Agriterra, een agrarische ontwikkelingsorganisatie, en door reizen kom ik regelmatig in ontwikkelingslanden en zie ik onder welke omstandigheden boeren daar moeten werken. Het helpt me om een beter beeld te vormen over de diversiteit van voedselproductie in de wereld.

Ik vind het belangrijk om me te verdiepen alvorens een mening te vormen.”

Kunt u iets vertellen over het marktaandeel in de agrarische sector en de verhouding agrarische sector tot andere sectoren binnen uw bank?

“ABN AMRO is van oorsprong een algemene bank. De bank koos er zo’n 40 jaar geleden voor om de primaire agrarische sector meer aandacht te geven en bouwde door de jaren heen veel agrarische ervaring op. Inmiddels is de agrarische sector een belangrijke sector voor de bank en verzorgt ABN AMRO zo’n twintig procent van de bancaire kredietverlening aan

“We zijn zeer gemotiveerd om boeren en tuinders te ondersteunen bij het verduurzamen van het bedrijf”

Nederlandse boeren en tuinders. De sector is continu in ontwikkeling en staat ook nu weer voor een aantal grote veranderingen. De impact van de landbouw op de omgeving moet de komende jaren verminderen. Sommigen gebruiken het woord transitie. We vinden het belangrijk om daarbij naast onze klanten te staan en ze te ondersteunen in deze verduurzaming.”

Je kunt inderdaad wel spreken van een transitie. Wat is uw mening over de actuele discussie over natuur, stikstof, biodiversiteit en klimaat?

“Kijk, de afgelopen decennia was er veel aandacht voor verbetering van de productiviteit en efficiency. Boeren en tuinders werden hiertoe aangezet, opgeleid en ondersteund door overheden, bedrijfsleven, onderwijs, banken, afnemers en consumenten. Er was in de gehele voedselketen vooral veel aandacht voor prijs en voor kwaliteit. Dat heeft een enorm goedkoop en kwalitatief goed voedselpakket opgeleverd. Hulde dus daarvoor! De voordelen daarvan gingen vooral naar vervolgschakels in de keten en naar de consument, niet zozeer naar de boer of tuinder. Die verdient slechts een modaal inkomen bij een werkweek van zo’n 70 uur. Dat is voor niet-ingewijden toch wel schrikken. We zijn van ca. 400 duizend boeren en tuinders rond 1950 gedaald naar het huidige aantal van zo’n 40 duizend. We zien daarnaast steeds nadrukkelijker nadelige effecten van de focus op prijs op onze omgeving. Als we deze effecten willen verminderen, en dat willen we, dan zal ons voedselsysteem moeten verduurzamen en de geldstroom naar boeren en tuinders moeten toenemen om zo de extra kosten voor duurzame productie te betalen. Want het is helder, de stikstofbelasting moet verminderen,

de klimaatimpact verlaagd en biodiversiteit moet worden verbeterd.”

Maar hoe doe je dat?

“Dat kan via een meerprijs voor duurzame producten, er zijn gelukkig al veel voorbeelden. Denk aan keurmerken als Planet Proof, Beter Leven, Biologisch, Beter voor (van Albert Heijn), etc. Maar je verandert het huidige, op prijs gerichte systeem, niet van vandaag op morgen. Voor het deel waar de markt niet voor kan, of wil betalen zullen we als samenleving moeten bedenken hoe we dat organiseren. Je kunt denken aan betalingen voor groene en blauwe diensten aan boeren die houtwallen aanleggen, later maaien ten behoeve van weidevogels of die natuurbeheer plegen. Het inkomen van boeren is onvoldoende om dit zelf te bekostigen. Aan de landbouwtafels was dit een belangrijk gespreksonderwerp. Versterking van natuur en biodiversiteit kan naar mijn mening heel effectief georganiseerd worden in samenwerking met boeren.”

Hoe past het begrip True Pricing hierin?

“True Pricing betekent dat je de kosten van herstel van schade die de keten van voedselproductie toebrengt aan biodiversiteit, klimaat, watervervuiling en kinderarbeid of dierenleed doorberekent in de consumentenprijs. Met deze meerprijs kun je de schade herstellen. Maar uiteindelijk wil je natuurlijk voorkomen dat er überhaupt schade ontstaat. Dat is effectiever én goedkoper. Ofwel je wilt dus dat er duurzaam wordt geproduceerd

en dat er een eerlijke prijs wordt betaald aan alle schakels in de keten, ook aan de boer of tuinder. Dus Planet Proof melk of biologische melk is dan wel duurder maar heeft ook een lagere impact op onze omgeving, en het compenseert de boer voor deze meerkosten. Al die keurmerken zijn voor de consument best verwarrend. Ik verwacht dat er uiteindelijk harmonisatie zal plaatsvinden. In Europa wordt nu nagedacht over een gezamenlijk Eco-label. Eenduidigheid helpt en daarmee wordt tevens de export van duurzame voeding gemakkelijker. Dus dat biedt kansen voor Nederland als exporteur van duurzaam voedsel.”

“Bij het beoordelen van een kredietaanvraag hanteren we soepeler criteria voor duurzame agrarische bedrijven”

Hoe gaat u daar uw klanten bij ondersteunen?

“We zijn zeer gemotiveerd om boeren en tuinders te ondersteunen bij het verduurzamen van het bedrijf. Dat kan gaan om extensivering, opwekking van groene energie of groen gas, verminderen van emissies via innovatie of technologie, vermindering van gebruik van chemische middelen, omschakeling naar biologische productie, etc. Het past in onze ambitie om de samenleving toekomstbestendig te maken ‘banking for better for generations to come’. Bij het beoordelen van een kredietaanvraag hanteren we soepeler

criteria voor duurzame agrarische bedrijven. Ook passen we een aflossingspauze toe als de omschakeling leidt tot een periode waarin de kasstroom aflossen nog niet toe laat. We beoordelen daarbij ook het verdienmodel van de boer, want we willen overcreditering voorkomen.”

U nam deel aan de Landbouwtafels, wat is uw verwachting van de landbouw over zo’n tien jaar?

“Het landbouwakkoord is er niet gekomen en het kabinet is gevallen. De periode van onzekerheid duurt helaas nog langer. De agenda van de toekomstige minister van LNV zal echter wederom groten-deels bepaald worden door de Europese agenda. Dus de hoofdrichting blijft dezelfde. Daarom durf ik wel door mijn oogblik heen te kijken. Over een jaar of tien is de stikstofuitstoot uit de landbouw gehalveerd door een combinatie van uitkoop, technische- en systeeminnovaties en managementmaatregelen. Dan is het gebruik en de import van kunstmest, gewasbeschermingsmiddelen en krachtvoergrondstoffen sterk gedaald en de eigen eiwitproductie gestegen. Dan is het aantal bedrijven met 1/3^e gedaald, dan gebruiken veehouders bedrijfs-eigen meststoffen (Renure) en is het areaal biologische landbouw significant gestegen, net als het areaal natuur en extensieve landbouw. Denk, bijvoorbeeld aan vernatting van veen, gebieden rond Natuur en de groenblauwe dooradering van Nederland. De diversiteit in bedrijfstypen en activiteiten op het platteland is verder toegenomen. De consumptie van plantaardige eiwitten overstijgt dan die van dierlijke eiwitten. Jumbo wil dan zelfs al op 60% zitten. Boeren zijn dan volop betrokken bij natuurbeheer en de levering van groene energie, groen gas en vezelgewassen. Zij worden gewaardeerd om hun rollen als voedselproducent, leverancier diensten als natuurbeheer, energievoorziening, landschapsbeheerder, en verbinder. Boeren hebben een cruciale rol in een vitaal en duurzaam platteland.”

Hoe kom je tot een echte prijs?

